

ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน ของโรงเรียน ประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต¹

Characteristics of the Administrators of the Primary Schools under the
Supervision of Phuket Primary
Educational Service Area Office which Affected the Schools Internal
Supervisiin¹

ตริยาภรณ์ จันทวงศ์², อดุล นาเคโร³

Treeyaporn Chantawong², Adul Nakaro³

บทคัดย่อ

การศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ตครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต 2) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต 3) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ปีการศึกษา 2557 จำนวน 257 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

1 วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 2559

2 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

3 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2561

ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง แทนค่าตามสูตร จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ตมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ

2. ระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การสร้างขวัญและกำลังใจ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินงาน การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ และการประเมินผลการนิเทศ

3. ปัจจัยด้านคุณลักษณะที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายใน คือ คุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถทำนายการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ตได้ร้อยละ 81.40

คำสำคัญ : คุณลักษณะของผู้บริหาร การนิเทศภายใน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน

Abstract

The objectives of the research were : 1) to study the level of desirable characteristics affecting the internal supervision in primary schools under the supervision of the Phuket Primary Educational Service Area Office, 2) to study the level of performance regarding internal supervision in primary schools under the supervision of the Phuket Primary Educational Service Area Office, 3) to analyze the characteristics of the administrators of the schools which affected the internal supervision of the schools. The sample group consisted of 257 teachers in the schools under the supervision of the Phuket Primary Educational Service Area Office. Questionnaires with a level of reliability of 0.99 were used to collect the data. The statistics employed to analyze the collected data included frequency, means, S.D, and Multiple Correlation Coefficient.

The results of the study revealed that :

1. The level of the characteristics of the school administrators was high. The areas of characteristics could be ranked from highest to lowest as follows : ethics, personality, academic skills, administrative competencies, interrelation skills, and leadership skills.

2. The level of performance of the schools regarding internal supervision was found to be high. The areas of performance could be ranked from highest to lowest as follows : teachers' morale boosting, planning, implementation, training before supervision, and evaluation.

3. The administrators' characteristics which significantly affected the success of internal supervision were academic skills, administrative skills, leadership skills, and interrelation skills at the level of 0.01. These characteristics could also predict the success of the internal supervision system in schools at a level of 81.40%

Keywords : The Characteristics of Administrators , Internal Supervision , Affected the Success of Internal supervision

บทนำ

ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วล้วนส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน การศึกษานับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชาติให้ดีขึ้น ในขณะเดียวกันการบริหารการศึกษาเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการจัดการศึกษา (ฟาฏินา วงศ์เลขา, 2554) กล่าวได้ว่า ผู้บริหารเปรียบได้กับแม่ทัพที่สำคัญ คุณลักษณะของผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2554 : 70-75) ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน แสดงถึงความรู้ความสามารถที่โดดเด่นของผู้บริหาร อันเป็นส่วนสำคัญในการนำโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จขององค์กร ย่อมมาจากคุณภาพ และประสิทธิภาพของผู้นำ (สุดา สุวรรณภิรมณ์ และคณะ, 2549 : 2)

การจัดการศึกษาได้พัฒนาเปลี่ยนแปลง ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาต้องตอบสนองความต้องการของสังคม ตลาดแรงงาน ดังนั้นบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องพัฒนาปรับเปลี่ยนตนเอง เพิ่มพูนความรู้ให้ทันต่อสถานการณ์ ปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

การนิเทศการศึกษาที่ผ่านมาเป็นบทบาทโดยตรงของศึกษานิเทศก์ หรือการนิเทศจากภายนอก การนิเทศจากภายนอกนี้พบว่าไม่สามารถจะทำได้อย่างทั่วถึงเนื่องจากจำนวนของศึกษานิเทศก์ จำนวนโรงเรียน ขนาดของโรงเรียน การนิเทศการศึกษาจากภายนอก จึงไม่เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน ของครูผู้สอน อีกทั้งความรู้ความสามารถของศึกษานิเทศก์ยังไม่ครอบคลุมความต้องการของโรงเรียน และทันกับความก้าวหน้าของวิชาการ ประกอบกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน (สจัด อุทรานันท์, 2530 : 116-117) ความไม่พร้อมในเรื่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งการนิเทศภายในนั้นมีความจำเป็นและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมาก เพราะกระบวนการของการนิเทศภายในนั้นจะมีส่วนสำคัญอยู่ในแทบทุกภารกิจงานในโรงเรียนที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำจนแยกไม่ออก

การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน และผู้บริหารมีบทบาทสำคัญที่สุดต่อผลสำเร็จของการนิเทศภายใน ผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่สามารถแสดงบทบาทในการนิเทศภายในได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพสูงสุด กล่าวคือ เป็นทั้งนักบริหารและนักวิชาการ มีความรู้ความสามารถในเชิงบริหารจัดการ และมีคุณสมบัติของการเป็นนักวิชาการที่รอบรู้ ควบคู่กันไปด้วย

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น คุณลักษณะของผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน ด้วยผู้บริหารเป็นผู้เห็น ผู้ทราบปัญหา มีความใกล้ชิดกับคุณครูและนักเรียน รับรู้ รับทราบความต้องการต่างๆ ได้ดีกว่าบุคลากรภายนอก เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว การนิเทศภายในโรงเรียนจะสนองตอบความต้องการของบุคลากรในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต เพื่อนำผลที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานการนิเทศภายใน ให้มีประสิทธิภาพมาก

ยิ่งขึ้น และเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน ของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศ
ภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ภูเก็ต

สมมุติฐานการวิจัย

มีปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารอย่างน้อย 1 ด้านส่งผลต่อการ
ดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภูเก็ต

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต จำนวน 49 แห่ง รวม
ทั้งสิ้น 1,082 คน ปีการศึกษา 2557

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนใน
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต รวมจำนวนทั้งหมด

292 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (พิสนุ ฟองศรี, 2550 : 112) แทนค่าตามสูตร ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน นำรายชื่อผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนโรงเรียนแต่ละแห่งมาดำเนินการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูล

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร และ คุณลักษณะด้านวิชาการ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ การดำเนินงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ และการประเมินผลการนิเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ประกอบด้วย คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร และ คุณลักษณะด้านวิชาการ ซึ่งมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ด้านการวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ การดำเนินงาน การสร้างขวัญและ

กำลังใจ และการประเมินผลการนิเทศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

โดยคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ค่า IOC = 0.50 – 1.00 แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ ผู้บริหาร และครู ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งแบบสอบถามตอนที่ 2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่น .962 ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 3 ระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้ค่าความเชื่อมั่น .972

ผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลการวิจัย ปรากฏดังตาราง 1

ข้อที่	คุณลักษณะของผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{x}$	SD	ความหมาย
1	คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ	4.16	0.57	มาก
2	คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์	4.19	0.69	มาก
3	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ	4.34	0.61	มาก

4	คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.37	0.64	มาก
5	คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร	4.22	0.70	มาก
6	คุณลักษณะด้านวิชาการ	4.22	0.67	มาก
	ภาพรวม	4.25	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าโดยรวมผู้บริหารมีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับคุณลักษณะอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}=4.37$) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}=4.34$) คุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร ($\bar{X}=4.22$) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.19$) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X}=4.16$)

2. การศึกษาระดับการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลการวิจัย ปรากฏดังตาราง

ข้อที่	การดำเนินงานนิเทศภายใน	ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1	การวางแผนการนิเทศ	4.12	.65	มาก
2	การให้ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ	4.08	.71	มาก
3	การดำเนินงาน	4.10	.67	มาก
4	การสร้างขวัญและกำลังใจ	4.22	.71	มาก
5	การประเมินผลการนิเทศ	4.05	.69	มาก
	ภาพรวม	4.11	.65	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายใน โดยรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างขวัญและ

กำลังใจ ($\bar{X}$ = 4.22) การวางแผนการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.12) การดำเนินงาน ($\bar{X}$ = 4.10) การให้
ความรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.08) การประเมินผลการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.05)

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่
ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาภูเก็ต ปรากฏดังตาราง 3

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือก ตามลำดับการเข้าสมการ	B	Std. Error	Beta	t
1. คุณลักษณะด้านวิชาการ (X_6)	.391	.066	.407	5.971**
2. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ ด้านการบริหาร (X_5)	.239	.067	.258	3.570**
3. คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ (X_1)	.171	.064	.150	2.689**
4. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2)	.140	.047	.149	2.987**
ค่าคงที่ (Constant)	.156			
R Square = .814 Adjusted R Square = .811 Std. Error of the Estimate = .281				

จากตารางที่ 3 พบว่ามีปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหาร 4 ด้านส่งผลต่อการ
นิเทศภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับความสำคัญ
คุณลักษณะด้านวิชาการ (X_6) คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการ
บริหาร (X_5) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ (X_1) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ (X_2)
โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ 0.814 และมีค่าสัมประสิทธิ์การ
ตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.811 แสดงว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อ
กระบวนการนิเทศภายใน ด้านการวางแผนการนิเทศ การให้ความรู้ก่อนดำเนินการ
นิเทศ การดำเนินงาน การสร้างขวัญและกำลังใจ การประเมินผลการนิเทศ สามารถ
ทำนายกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้ร้อยละ 81.40

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 3 สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนดิบ (B) และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เขียนเป็นสมการทำนายกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ได้ดังนี้

สมการความถดถอยเชิงพหุ

$$Y = 0.156 + 0.391(x_6) + 0.239(x_5) + 0.171(x_1) + 0.140(x_2) \text{ หรือ สมการความถดถอยเชิงพหุมาตรฐาน}$$

$$Z_Y = 0.407(x_6) + 0.258(x_5) + 0.150(x_1) + 0.149(x_2)$$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างสมการถดถอยพหุคูณ เพื่อทำนายปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต สามารถร่วมกันทำนายกระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษาได้ 4 ปัจจัย โดยมีอำนาจการทำนาย 81.10%

($R^2 = .811$) ได้แก่

1. คุณลักษณะด้านวิชาการ
2. คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร
3. คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ
4. คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์

สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยจากผลการวิจัยที่ค้นพบ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

และครูผู้สอน ซึ่งมี 6 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร คุณลักษณะด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องจากการปฏิบัติงานของผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับบุคลากรในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่ดีในการสร้างปฏิสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจในการทำงาน มีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงาน ทั้งนี้ในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสารผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเองผ่านสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย คุณลักษณะที่ดี จะเกิดแรงศรัทธาต่อผู้ร่วมงาน การดำเนินงานก็จะบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งคุณลักษณะของผู้บริหารล้วนมีความสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นแบบแผนในการประพฤติตนสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิรัช ส่องสว่าง (2544 : 163) ที่พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุนทรา นนสุราช (2550 : 178) ที่พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนครเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริง ตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยคุณลักษณะเรียงลำดับ คือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร

ทั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลระดับคุณลักษณะของผู้บริหารรายประเด็นได้ดังนี้

1.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้นำที่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงาน สามารถให้คำแนะนำตักเตือนผู้ร่วมงานได้ และผู้บริหารนำหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547 : 37) คือ ยึดมั่นในกฎระเบียบของทางราชการ มีคุณธรรม มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เน้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม ตระหนักถึงความรับผิดชอบ และยึดหลักความคุ้มค่าในการบริหารจัดการ นอกจากนี้

ผู้บริหารปฏิบัติตนตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยพร พันธุ์น้อย (2547 : 135) พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรม และจริยธรรมในสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ ผู้บริหารมีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน มีความซื่อสัตย์ สุจริต ชี้แจง แนะนำตักเตือน ให้คำปรึกษากับผู้ร่วมงานได้ มีความยุติธรรม ประพฤติตน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา หลงบุญสม (2546 : 87 - 88) พบว่า คุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ตามสภาพจริง ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารมีความเมตตากรุณาต่อ ผู้ร่วมงานและผู้อื่น มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน และมีความจริงใจต่อ ผู้ร่วมงาน

1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพมีค่าเฉลี่ยสูงเป็นลำดับสอง ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์ ในเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับตำแหน่ง รวมถึงบุคลิกที่แสดงออกต่อผู้ร่วมงานก็มีความเหมาะสม ทั้งนี้โรงเรียนมีภาระงานมากทั้ง ภายในหน่วยงาน รวมถึงงานที่ต้องนำนักเรียนและครูเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงาน ภายนอก เหล่านี้ทำให้ผู้บริหารเกิดความตระหนัก ให้ความสำคัญในการพัฒนา บุคลิกภาพ ใช้คำพูดเชิงบวก เพื่อเสริมแรงแก่ผู้ร่วมงาน ประสานงาน สื่อสาร มอบหมาย งานการทำงานให้ชัดเจน และคอยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ร่วมงาน เพื่อให้งานบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ การมีบุคลิกที่ดีทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม จะช่วยเสริมสร้างลักษณะการ เป็นผู้นำ (นพพงษ์ บุญจิตราดุล, 2534 : 39 - 40) สอดคล้องกับผลวิจัยของทรงสวัสดิ์ แสง มณี (2552 : 153 - 154) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารตามความต้องการของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านบุคลิกภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีความหนักแน่น รับฟังความคิดเห็น ควบคุมอารมณ์ กระตือรือร้นในการทำงาน และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของวิรัช ส่งสว่าง (2544 : 158) พบว่า การศึกษาคุณลักษณะของ ผู้บริหารที่พึงประสงค์ ตามทัศนะของผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ด้านบุคลิกภาพ มีระดับทัศนะอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารเป็นคนทันสมัย ใฝ่ เรียนรู้

2. ระดับของการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ตตามขอบข่ายกระบวนการนิเทศภายในของสงัด อุทราพันธ์ (2530 : 84 - 87) ซึ่งมี 5 ด้าน โดยรวมมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากและเมื่อนำกระบวนการนิเทศภายในรายประเด็นมาพิจารณาพบว่า มีระดับการดำเนินงานนิเทศภายใน อยู่ในระดับมากทุกประเด็น ที่ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องมาจาก ผู้บริหารมีความรู้ เข้าใจเรื่องการนิเทศ โดยผ่านการอบรม สัมมนา อยู่เสมอ ผู้บริหารใช้กระบวนการนิเทศในการบริหารงาน นอกจากนี้การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก (สมศ.) ได้กำหนดการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของผู้บริหารไว้ ทำให้ผู้บริหารต้องแสดงบทบาท หน้าที่การดำเนินงานนิเทศภายในอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษา อีกทั้งผู้บริหารได้นำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ได้มีส่วนร่วมนำเสนอความคิดเห็น ร่วมวางแผนการทำงาน และเปิดโอกาสให้ครูทำงานตามความสามารถตามความถนัด โดยให้ครูเป็นผู้เสนอโครงการวางแผน รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ทำให้ครูมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีความสุขในการทำงาน มีความมุ่งมั่นตั้งใจให้งานสำเร็จ การดำเนินงานจึงบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความใกล้ชิดกับครู และบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน มีความเป็นกันเองกับทุกคน ผู้บริหารพูดคุย นิเทศงานต่าง ๆ กับครูในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ลดความรู้สึกตึงเครียด เพิ่มความเป็นกันเอง สอดคล้องกับฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985 : 221 - 224) ที่กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์ของผู้บริหารกับครู ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์อย่างไม่เป็นทางการ ผู้บริหารจะได้รับข้อมูลในด้านความต้องการของครู มีโอกาสสื่อสารเป้าหมายให้ทุกคนรับทราบ ครูจึงกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลในการตัดสินใจ ทุกคนในองค์กรได้รับเกียรติจากผู้บริหาร โดยได้รับคำชื่นชมในการทำงาน และได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน และผู้บริหารให้การสนับสนุนครูให้พัฒนา ความก้าวหน้าในวิชาชีพ ให้ครูได้เข้าอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถตามที่สนใจ และสนับสนุนให้ครูมีวิทยฐานะที่สูงขึ้น อีกทั้งผู้บริหารสามารถดำเนินการนิเทศ

ภายในโดยให้ผู้อื่นดำเนินการ ทำให้การนิเทศภายในทำได้อย่างต่อเนื่องถึงแม้ผู้บริหารจะมีภาระงานหลายด้าน อีกทั้งการนิเทศภายในมีรูปแบบหลายลักษณะให้ผู้บริหารนำมาใช้ให้เหมาะสมกับองค์กร สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภิญโญ สุทธิพิทยศักดิ์ (2551 : 74 - 75) ที่พบว่า พฤติกรรมการนิเทศของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี มีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภวัฒน์ บำรุงสวัสดิ์ (2551 : 172 - 173) ที่พบว่า คุณภาพกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหารมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่า ขั้นตอนแผนการนิเทศ ขั้นปฏิบัติการนิเทศ มีระดับคุณภาพกระบวนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับชาวี มณีศรี (2538 : 14 - 26) ซึ่งกล่าวถึงวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนสร้างขวัญกำลังใจให้คณะครู อาจทำได้โดยช่วยให้ครูรู้สึกทำงานแล้วมีความก้าวหน้าในการทำงานมีความสำเร็จในการทำงานได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา และสอดคล้องกับเมตตา คันธา (2545 : 13) ที่ได้เสนอแนวคิดในการที่จะเสริมสร้างขวัญในการปฏิบัติงานของบุคคลในหน่วยงานว่า คนเรามีความทะเยอทะยานในการที่จะก้าวหน้าไม่ว่าทำงานอะไรก็ตามดังนั้นผู้บังคับบัญชาที่ดีจึงต้องพยายามทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาของตนได้ก้าวหน้าให้มาก

3. ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน คือ คุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผล ได้ดังนี้

3.1 คุณลักษณะด้านวิชาการ ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนทุกคนต้องผ่านการสอบคัดเลือกตามกฎเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกของกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) ทั้งนี้ผู้บริหารสามารถพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ทางด้านวิชาการได้หลากหลายรูปแบบ ดังจะ

เห็นได้จากการอบรมผ่านระบบออนไลน์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถ สมรรถนะตามความสนใจ และตามภารกิจของตนเอง นอกจากนี้ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางวิชาการผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ อย่างสะดวก สอดคล้องกับผลการวิจัยของปราโมทย์ สุวรรณเวก (2547 : 79 - 80) พบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษาระดับพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ทั้งภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของคำแพง พิมสาร (2545:88) พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมาก

3.2 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหารส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลวิจัยเป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารเป็นผู้นำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และผู้บริหารในปัจจุบันมีคุณสมบัติประสบการณ์การบริหาร นำทฤษฎีการบริหารมาเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีศาสตร์และศิลป์ เป็นผู้มีความสามารถในการวางแผนการทำงาน วินิจฉัยสั่งการ ทำงานอย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ในการบริหาร จัดการ นิเทศติดตามการทำงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งเป็นผู้ประสานความสัมพันธ์ ความร่วมมือภายในโรงเรียน และภายนอกโรงเรียน เมื่อผู้บริหารเก่งด้านบริหารก็จะใช้การนิเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารงานมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของอนุชิต วรรณสุทธิ์ (2546 : 77) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ด้านความสามารถในการบริหาร คือ การแสดงเจตนารมณ์อย่างสูงสุดในการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย มีเป้าหมายในการบริหารที่ชัดเจนมุ่งผลงานเป็นหลัก สนับสนุนให้บุคลากร มีส่วนร่วมในการบริหาร มุ่งมั่นในการพัฒนา ประสานงานเชิงบวก ส่งเสริมกิจกรรมที่หลากหลาย มีการประเมินอย่างเป็นระบบ นำผลการประเมินแก้ไขให้ สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของนิตยา ฤทธิ์อินทร์ (2551 : 52) พบว่า การบริหารที่ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมี

ทักษะการบริหารการประสานความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ความสามารถในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของบรรเจิด อินทร์กล้า (2549 : 120) พบว่า ความรู้ความสามารถทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน คือ ความสามารถในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหาร มีความสามารถในการ ตัดสินวินิจฉัย สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญธรรม ไวยมิตร (2553 : 110 - 111) พบว่า ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายของการทำงานได้ชัดเจนและอำนวยความสะดวกติดตามการปฏิบัติงานเลือกวิธีปฏิบัติอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับงานและ สามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้ทุกคนในแต่ละงาน

3.3 คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลวิจัยเป็น เช่นนี้เนื่องมาจากผู้บริหารส่วนใหญ่จะเริ่มต้นการทำงานจากการเป็นครูผู้สอน เป็น รองผู้อำนวยการ และก้าวเข้าสู่ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งต้องผ่านประสบการณ์การทำงาน การรับรู้บทบาทหน้าที่ ซึ่งสมควรรู้ ประสบการณ์ การแก้ปัญหาหลายรูปแบบ การได้ เป็นผู้นำและผู้ตามตามโอกาส ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญในการก้าวขึ้นสู่ ตำแหน่งผู้บริหารที่สามารถนำองค์กรสู่ความสำเร็จ อีกทั้งการบริหารโรงเรียนมี ระบบประกันคุณภาพภายใน ควบคุมคุณภาพการทำงานของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะมาตรฐานด้านการจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 8 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารใน การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ภาวะผู้นำ ความคิดริเริ่มที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน การนำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยมาใช้เป็นฐานคิดทั้งด้านวิชาการ และการจัดการ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความ พร้อมรับการกระจายอำนาจ และการบริหารต้องเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บริการ ผู้บริหารจึงตระหนักถึงบทบาทตามระบบประกันคุณภาพ ซึ่งระบบประกันคุณภาพ การศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการบริหาร สอดคล้องกับผลการวิจัยของทวงสวัสดิ์ แสงมณี (2552 : 153 - 154) พบว่า คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำตามความต้องการของครูสังกัด กรุงเทพมหานครเขตบางขุนเทียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือ รู้จักการวางแผน งานมอบหมายงานและใช้คนให้เหมาะสมกับงานมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี

และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีมีการส่งเสริมสนับสนุนผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำดีมีผลงานในเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของบรรเจิด อินทร์กล้า (2549 : 118) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามสภาพจริงตามทัศนะของครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากคือ ด้านการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับผลการวิจัยของอินทร์ (2545 : 113) พบว่า มีพฤติกรรมการบริหารเมื่อเปรียบเทียบกับบรรณานุกรมภายในของผู้บริหารโรงเรียนด้านต่าง ๆ พบว่า พฤติกรรมการบริหารที่มีปริมาณมากที่สุดคือด้านกระบวนการภาวะผู้นำ

3.4 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ส่งผลต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ผลวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากรูปแบบการบริหารโรงเรียนได้ปรับเปลี่ยนไป จากการที่ผู้บริหารคือผู้นำ ครูในโรงเรียนคือผู้ตาม จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารเพียงอย่างเดียว กลายมาเป็นทุกคนคือผู้ร่วมงาน เกิดการทำงานเป็นทีม ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดให้หน่วยงานราชการ จัดการบริหารแบบมีส่วนร่วม การดำเนินงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ผู้บริหารโรงเรียน จึงต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ใช้มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงาน ผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี พุดจาไพเราะ ให้เกียรติผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน สร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน สร้างความร่วมมือในการทำงาน เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม อีกทั้งปัจจุบันโรงเรียนต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานภายนอกทั้งของภาครัฐ และภาคเอกชนในการพัฒนา และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จะสามารถนำองค์กรต่าง ๆ เข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านทรัพยากรด้านบุคลากร สถานที่ และงบประมาณ สอดคล้องกับ ระวีวรรณ เสวตามร (2532 : 96) ที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นว่า การพูดกับผู้อื่น ไม่มีอะไรจะดีไปกว่า การยิ้มแย้มเวลาพูด การเรียกชื่อผู้อื่น เพราะมนุษย์จะพึงพอใจเมื่อได้ยินชื่อตนเอง มีความจริงใจ เต็มใจ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความเข้าใจ ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของทศพร จรุงพันธ์ (2553 : 102) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่

สัมพันธ์กับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านการประเมินมาตรฐานการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดตาก ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเป็นประโยชน์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยสนับสนุนให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ทำให้เกิดความเต็มใจในการทำงานอันถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ความสามัคคีของหมู่คณะและสังคมโดยรวม สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญธรรม ไวยมิตร (2553 : 110 - 111) พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนประถม ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภูเก็ต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะของผู้บริหาร ที่มีระดับต่ำสุด คือ คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ โดยประเด็นที่มีค่าต่ำที่ต้องพัฒนา คือ ผู้บริหารสามารถอธิบายเรื่องที่ซับซ้อนให้เป็นเรื่องง่าย ผู้บริหารสามารถเสริมแรง จูงใจ ให้ครูปฏิบัติงานจนสำเร็จ และผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร อำนวยความสะดวกในการทำงาน ทั้งนี้ผู้บริหาร ควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ รวมถึงส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอน และการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน การบริหารงาน ผู้บริหารควรนำระบบการทำงานแบบมีส่วนร่วมเข้ามาใช้ในการทำงานให้บุคลากรร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีม ของงาน และขององค์กร ใช้พฤติกรรมที่สุภาพ คำพูดเชิงบวก สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน อีกทั้งผู้บริหารควรปรับปรุงวิธีการมอบหมายงาน เช่น งานที่เกี่ยวกับนโยบาย งานด่วน การที่ต้องสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก หรืองานที่มี

ความซับซ้อน ไม่ควรสั่งงานโดยออกเป็นเอกสารให้รับทราบเพียงอย่างเดียว ควรพูดคุยอธิบายการทำงานให้ผู้บังคับบัญชาเข้าใจ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

1.2 จากผลการวิจัยระดับดำเนินการนิเทศภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ การสร้างขวัญและกำลังใจ การวางแผนการนิเทศ และการดำเนินงาน ผู้บริหารควรพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในจากผู้ร่วมงานอย่างต่อเนื่อง ในประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประเมินผลการนิเทศ ผู้บริหารควรศึกษา พัฒนาระบบการประเมินผล สร้างกลไก จัดทำเอกสาร เพื่อนำมาปรับปรุงการประเมินผลการนิเทศ

1.3 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต มี 4 ปัจจัย ได้แก่ คุณลักษณะด้านวิชาการ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถด้านการบริหาร คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ และคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการนิเทศภายใน ดังนั้นผู้บริหารควรนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง เพื่อสนับสนุนกระบวนการนิเทศภายในให้เกิดประสิทธิภาพ และทำให้การนิเทศภายในเป็นกระบวนการที่สำคัญของพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยความร่วมมือของบุคลากรภายในสถานศึกษา จากผลการวิจัยนี้ พบว่า คุณลักษณะด้านวิชาการของผู้บริหารส่งผลสูงสุดต่อการดำเนินการนิเทศภายใน ดังนั้น ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ จากการอบรมสัมมนา การศึกษาด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยี จึงนำความรู้มาถ่ายทอดความรู้ ให้คำแนะนำแก่ผู้ร่วมงาน รวมถึงสร้างความน่าเชื่อถือให้กับตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาสภาพปัญหา กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนา

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนิเทศภายใน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

คำแพง พิมสาร. (2545). **การศึกษากาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ตาม ทักษะของครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์**.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ชัยพร พันธุ์น้อย. (2547). **การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตามความ คิดเห็นของครู**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

ชาวี มณีศรี. (2538). **การบริหารความเปลี่ยนแปลง “สรรพสิ่ง ย่อมเปลี่ยนแปลง”**. **วารสาร ศึกษาสาตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**. 10(1) : 14 - 26.

ทรงสวัสดิ์ แสงมณี. (2552). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ ต้องการของครูสังกัดกรุงเทพมหานครเขตบางขุนเทียน**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ธนบุรี.

ทศพร จรุงพันธ์. (2553). **ปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้บริหารที่สัมพันธ์กับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านการประเมินมาตรฐานการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตาก.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2534). **หลักการบริหารการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : บริษัทการพิมพ์.

นิตยา ฤทธิ์อินทร์. (2551). **คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูในอำเภอหัวหิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

บรรเจิด อินทร์กล้า. (2549). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

บุญธรรม ไวยมิตรา. (2553). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2.** วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

ปราโมทย์ สุวรรณเวก. (2547). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับสมรรถภาพการสอนของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1 - 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- พิสนุ พงศ์ศรี. (2550). **วิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พรอพเพอร์ตีพรีน จำกัด.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2554). **ผู้บริหารการศึกษามีอาชีพ : ตัวชี้วัดสู่ความสำเร็จ**. [Online]. Available : <http://social.obec.go.th/node/88> . [2557, กันยายน 1].
- ภิญโญ สุทธิพิทยศักดิ์. (2551). **พฤติกรรมการณ์พิเศษของผู้บริหารกับประสิทธิภาพการสอนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เมตตา คันธา. (2545). **ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ สถาบันเวชศาสตร์การbinกรมการแพทย์ทหารอากาศ**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ระวีวรรณ เสวตามร (2532). **ยุทธวิธีเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์**. กรุงเทพมหานคร : การุณการพิมพ์.
- วาสนา หลงสมบูรณ์. (2546). **การเปรียบเทียบคุณลักษณะตามสภาพจริงและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- วิรัช ส่องสว่าง. (2544). **การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ศุภวัฒน์ บำรุงสวัสดิ์. (2551). **ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัราชภัฏสกลนคร.

สงัด อุทรานันท์. (2530). **การนิเทศการศึกษาลัการทฤษฎีและการปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 2).กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม.

สุดา สุวรรณภิมย์ และคณะ. (2549). **ภาวะผู้นำขององค์กรสตรี : กรณีศึกษาผู้นำภาครัฐและเอกชน**. วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 7(3) : 2.

สุนทรา นนสุราช. (2550). **ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสกลนคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2554). **สู่มิติการเป็นนักบริหารการศึกษามีอาชีพ**. [Online]. Available:
<http://www.addkute3.com/wpcontent/uploads/2011/12/management-001.pdf>. [2557, กันยายน 1].

อนุชิต วรรณสุทธิ. (2546). **การศึกษาคุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพในอนาคต**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อิน ขำทวี. (2545). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารกับการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

Hallinger, P. & Murphy, J. (1985). **Assessing the Instructional Management**. New York : McGraw-Hill.